

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Veileder for økonomisk sikkerhetsstillelse

Revisjon 3.0

Gjelder fra 1. juli 2026

1. Forord

Denne veilederen er utarbeidet av Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF). Veilederen har til hensikt å gi en kort innføring i regelverket om økonomisk sikkerhetsstillelse i forbindelse med uttak av mineralske ressurser.

Veilederen beskriver formålet med økonomisk sikkerhetsstillelse og hvordan det kan utarbeides forslag til sikkerhetens størrelse og form.

Økonomisk sikkerhetsstillelse i forbindelse med undersøkelser og prøveuttak omfattes ikke av denne veilederen.

DMF har utviklet et beregningsverktøy som kan benyttes ved beregning av størrelsen på den økonomiske sikkerhetsstillelsen. Beregningsverktøyet med eksempler er tilgjengelig på DMFs hjemmeside (www.dirmin.no). Bruk av DMFs beregningsverktøy er frivillig. Forslag som ikke baseres på DMFs beregningsverktøy må være begrunnet, og bør ta utgangspunkt i de kostnadsposter som fremgår av veilederens kapittel 5.

2. Bakgrunn og formål med økonomisk sikkerhetsstillelse

En viktig målsetting med mineralloven er å sikre at områder hvor det foregår mineralvirksomhet blir forsvarlig sikret, ryddet og satt i stand underveis og etter at virksomheten opphører. Kravet om økonomisk sikkerhetsstillelse skal bidra til at nødvendige sikrings-, oppryddings- og avslutningstiltak kan gjennomføres, også dersom tiltakshaver ikke oppfyller sine plikter, for eksempel som følge av konkurs eller annen opphør av virksomheten.

Denne veilederen er oppdatert som følge av ny minerallov, som trådte i kraft 1. juli 2026. Endringene er i hovedsak av teknisk og språklig karakter, slik at veilederen er tilpasset lovens nye struktur og begrepsbruk. De grunnleggende prinsippene for økonomisk sikkerhetsstillelse ved drift av mineraluttak er i all hovedsak videreført.

Veilederen gjelder kun økonomisk sikkerhetsstillelse for uttak av mineralressurser som krever driftskonsesjon etter mineralloven. Økonomisk sikkerhetsstillelse ifm. undersøkelser og prøveuttak er omtalt i en egen veileder.

3. Generelt om regelverket for økonomisk sikkerhetsstillelse

3.1 Mineralloven

Mineralloven pålegger den som vil foreta eller har satt i gang uttak av mineralske ressurser (tiltakshaver) plikt til sikring, opprydding og istandsetting. Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) kan pålegge tiltakshaver å stille økonomisk sikkerhet for gjennomføring av slike tiltak.

Størrelsen på den økonomiske sikkerhetsstillelsen skal være tilstrekkelig til å dekke tiltakshavers forpliktelser. Ved vurderingen skal det blant annet legges vekt på virksomhetens størrelse og

kompleksitet, massetype, potensiell forurensningsfare, driftstype, geografisk beliggenhet, lokale forhold og behovet for tiltak etter avslutning.

Formen på sikkerhetsstillelsen må være av en slik art at den står seg ved en konkurs. Det er tiltakshaver selv som skal fremsette forslag til størrelse og form på sikkerhetsstillelsen, mens DMF fastsetter det endelige kravet til sikkerheten.

Etter avslutning av virksomheten kan DMF i særlige tilfeller kreve særskilt økonomisk sikkerhet for tiltak som viser seg nødvendige etter at virksomheten er avsluttet.

3.2 Forholdet til forurensningsloven

Det kan i noen tilfeller være sammenfallende krav til sikring, opprydding og istandsetting fra DMF og forurensningsmyndighetene. Dersom det er aktuelt med økonomisk sikkerhet etter forurensningsloven, skal DMF samordne den økonomiske sikkerhetsstillelsen med forurensningsmyndigheten.

Dersom det er mistanke om utslipp som ikke er regulert av tillatelser som følge av driften, vil DMF varsle Miljødirektoratet. DMF og Miljødirektoratet vil avgjøre videre saksgang og hvilket regelverk som skal komme til anvendelse.

4. Hvem pålegges krav om økonomisk sikkerhetsstillelse

4.1 Tiltakshavere som skal ha driftskonsesjon

Krav om økonomisk sikkerhetsstillelse fastsettes normalt i forbindelse med behandling av søknad om driftskonsesjon.

I en søknad om driftskonsesjon skal tiltakshaver beskrive behovet for økonomisk sikkerhetsstillelse for gjennomføring av sikrings-, oppryddings- og istandsettingstiltak, herunder foreslå sikkerhetens form og størrelse.

DMF krever normalt at godkjent økonomisk sikkerhetsstillelse er etablert før oppstart av ny drift, som et vilkår i konsesjonsvedtaket.

4.2 Tiltakshavere som allerede har driftskonsesjon

DMF kan stille krav om økonomisk sikkerhetsstillelse til tiltakshavere som allerede har fått konsesjon etter mineralloven.

For virksomheter med igangværende drift, vil det normalt bli gitt en tidsfrist på 2 måneder for etablering av økonomisk sikkerhetsstillelse etter at vedtak er fattet av DMF.

5. Vurdering av størrelse for den økonomiske sikkerhetsstillelsen

5.1 Generelle krav

Den økonomiske sikkerhetsstillelsen skal være tilstrekkelig til å dekke tiltakshavers kostnader for å oppfylle pliktene til sikring, opprydding og istandsetting.

Planlagt sikring, opprydding og istandsetting under og etter endt drift skal være beskrevet i driftsplanen med tilhørende avslutningsplan. Driftsplanen skal være i samsvar med DMFs veileder for utarbeidelse av driftsplan, og skal omfatte en konkret plan for uttak av forekomsten, inkludert en plan for avslutning av uttaket (avslutningsplan).

Avslutningsplanen skal beskrive hvordan uttaket skal istandsettes etter at ressursen er ferdig utdrevet, slik at området tilrettelegges for planlagt etterbruk. Driftsplanen med tilhørende avslutningsplan skal beskrive hvordan kravene til varig sikring, opprydding og istandsetting skal oppfylles.

Ved vurdering av den økonomiske sikkerhetsstillelsens størrelse skal det legges vekt på uttakets kompleksitet, massetype, potensiell forurensningsfare, underjords- eller dagbruksdrift, beliggenhet, lokal beskaffenhet og behovet for tiltak etter avslutning.

Mineralloven bygger på at det så langt som mulig skal ryddes og istandsettes under driften, slik at minst mulig arbeid gjenstår etter avsluttet drift. Dersom det er hensiktsmessig kan uttakets drift deles inn i framtidige etapper, som også er naturlige etapper for sikring, opprydding og istandsetting.

5.2 Kostnadselementer for beregning av sikkerhetsstillelsen

Kostnaden for gjennomføring av godkjente avslutningstiltak vil være avhengig av type og kompleksitet av drift. I tillegg kan ulike naturgitte forhold og uforutsette faktorer ha betydning.

Ved beregning av størrelse på den økonomiske sikkerhetsstillelsen skal det tas utgangspunkt i følgende forhold:

- Omfang av konstruksjoner som må fjernes eller utbedres for etterbruk
- Areal som krever utbedring, planering og beplantning
- Volum masser som må tilbakefylles og planeres
- Areal med spesielle oppryddingsbehov eller materialhåndteringskrav, som tetting av dagåpninger og underjordsrom, sanering av avfall og forurenset masse, drenering og vannbehandling mv.
- Omfang av tiltak for å ivareta krav om varig sikring

DMF legger til grunn at størrelsen på den økonomiske sikkerhetsstillelsen beregnes ut fra kostnaden for sikring, opprydding og istandsetting av det areal som til enhver tid er åpent i driftsperioden.

DMF legger til grunn at størrelsen på den økonomiske sikkerhetsstillelsen må dekke kostnadene ved å engasjere tredjepart for gjennomføring av avslutningstiltakene ved en

eventuell konkurs eller tvangsavslutning. Det vil si at det skal benyttes enhetspriser som tilsvarer markedspriser for gjennomføring av tiltakene på det tidspunkt kostnadsberegningene gjennomføres.

Merverdiavgift (mva.) skal inkluderes.

Totalbeløpet som angir størrelsen på den økonomiske sikkerhetsstillelsen beregnes ved å summere alle direkte og indirekte kostnader for å oppfylle tiltakshavers forpliktelser til sikring, opprydding og istandsetting. Totalbeløpet skal være inkludert mva. Aktuelle kostnadselementer er nærmere beskrevet i kapittel 5.3 og 5.4.

Beregningsverktøyet som er tilgjengelig på DMFs hjemmeside kan benyttes for beregning av kostnad for de enkelte tiltakene. En forenklet metode for beregning av den økonomiske sikkerhetsstillelsen er beskrevet i vedlegg 1. Forenklet metode kan benyttes for beregning av sikkerhetsstillelsens størrelse for små til middels store uttak av løsmasser og fast fjell.

Tiltakshaver må dokumentere at forslag til økonomisk sikkerhet er tilstrekkelig til å dekke forpliktelsene.

5.3 Direkte avslutningskostnader

Direkte avslutningskostnader omfatter følgende kostnadselementer:

- Fjerning (rivning og deponering) av konstruksjoner
- Massehåndtering og arrondering
- Annen varig sikring
- Beplantning
- Andre direkte kostnader

5.3.1 Fjerning (rivning og demontering) av konstruksjoner

Eventuelle konstruksjoner på området skal fjernes så fremt de ikke inngår i den planlagte etterbruken.

Fjerning av konstruksjoner omfatter utarbeidelse av riveplan, demontering av konstruksjoner samt deponering av rivemasse. Deponikostnader må beregnes for levering til godkjent deponi. I noen tilfeller kan konstruksjoner i grunnen som fundamenter, rør og ledninger bli liggende dersom dette er forenlig med godkjent etterbruk av området. Tiltakshaver må i slike tilfeller utarbeide et oppdatert kart som viser gjenværende konstruksjoner på eiendommen etter avsluttet drift.

5.3.2 Massehåndtering og arrondering

Kostnader knyttet til alle typer gravearbeider og massehåndtering skal inkluderes. Areal med planerings- og arronderingsbehov skal vurderes. Området skal planeres og arronderes slik at det sikres og klargjøres for planlagt etterbruk. Kostnad forbundet med planering av stedlige overskuddsmasser skal beregnes. I tillegg må behov og kostnad for tilførsel av masse, inkludert matjord eller annet toppdekke vurderes. Nødvendig volum av ulike materialtyper og enhetspriser skal inngå i beregningene.

5.3.3 Annen varig sikring

I henhold til mineralloven skal området være forsvarlig og varig sikret når virksomheten avsluttes. DMF vurderer etablering av sikringsvoller og arrondering av skråninger som varig sikring. Det kan også være behov for sprengning av for eksempel sikringshyller, sikringsbolter eller rensk av bratte fjellvegger.

I noen tilfeller kan det være behov for å etablere sikringsgjerder. Gjerder uten avtale om fremtidig vedlikehold vurderes normalt ikke som varig sikring.

Det kan også være behov for sikring eller tetting av rom under jord, sikring eller tetting av dagåpninger og sikring av tipper mv. Alle kostnader knyttet til gjennomføring og nødvendig vedlikehold skal inngå i kostnadsvurderingen.

5.3.4 Beplantning

Etterbruken av området er avgjørende for om området skal beplantes. Hvis beplantning er aktuelt skal da i størst mulig grad benyttes stedlige arter. I noen tilfeller vil også naturlig revegetering være godkjent.

Kostnadsvurderingen skal omfatte alle kostnader knyttet til eventuell beplantning eller tilsåing samt eventuell videre behandling.

5.3.5 Andre direkte avslutningskostnader

Avhengig av uttakets type kan det være behov for andre tiltak som må inngå i kostnadsvurderingen. Dette kan eksempelvis omfatte:

- Istandsetting eller fjerning av veier og annen infrastruktur
- Fjerning av avfall og skrot som er lagret på området
- Sanering av forurenset masse fra eksempelvis oljelekkasje eller farlig avfall
- Drenering og pumping av overflatevann og grunnvann
- Tetting av overvåkingsbrønner og borehull
- Ivaretagelse av spesielle naturhensyn
- Vannovervåking og annen miljøovervåking (skal eventuelt samordnes med krav fra forurensningsmyndigheten)
- Innmåling og dokumentasjon av utførte tiltak, ajourføring av planer og tegninger mv.

5.4 Indirekte avslutningskostnader

Indirekte avslutningskostnader beregnes som en prosentandel av direkte kostnader. Indirekte avslutningskostnader omfatter administrative kostnader ved å gjennomføre sikring, opprydding og istandsetting på vegne av tiltakshaver ved konkurs eller tvangsavslutning. Indirekte kostnader skal også omfatte uforutsette kostnader.

Ved en eventuell konkurs vil det være behov for å revidere avslutningsplanen på det tidspunkt konkursen inntreffer. DMF vil da legge vekt på at dette gjennomføres på en slik måte at eventuell fremtidig drift ikke hindres. I administrative kostnader inngår blant annet leie av bistand for revisjon

av avslutningsplan samt byggeledelse, inkludert kontrahering og oppfølging av utførende entreprenør.

DMF legger normalt til grunn at indirekte kostnader beregnes til totalt 50 % av direkte kostnader. Dette inkluderer innleid bistand for prosjektadministrasjon og prosjektledelse som er anslått å være 25 % av direkte kostnader. Uforutsette kostnader anslått til 25 % av direkte kostnader inngår også.

5.5 Fratrekk av kostnader for tidligere utførte avslutningstiltak

Det kan søkes om reduksjon av sikkerhetsstillelsens størrelse dersom tiltakshaver har gjennomført sikrings-, oppryddings- eller istandsettingstiltak underveis i driftsperioden, eller som følge av endret drifts- og avslutningsplan som reduserer det fremtidige behovet for avslutningsarbeider.

Forslag til revidert størrelse på totalbeløpet for den økonomiske sikkerhetsstillelsen beregnes ut fra gjenværende behov for sikrings-, oppryddings- og istandsettingstiltak.

6. Sikkerhetsstillelsens form

DMF ønsker et mest mulig sikkert og forutsigbart system som muliggjør en effektiv og enhetlig saksbehandling. Kravet om at sikkerheten ved en konkurs hos tiltakshaver ikke skal inngå i konkursboet, begrenser hvilke former for økonomisk sikkerhetsstillelse som kan benyttes. Sikkerhetsstillelsen opprettes per uttak.

DMF vurderer følgende former for økonomisk sikkerhetsstillelse som aktuelle:

- Fondsavsetning med pant i sperret konto
- Bankgaranti i form av påkravsgaranti

I enkelte tilfeller kan også konserngaranti eller andre sikkerhetsformer aksepteres.

6.1 Fondsavsetning med pant i sperret konto

Fondsavsetning med pant i sperret konto fungerer slik at tiltakshaver avsetter midler på bankkonto hvor DMF har pant i kontoen. En slik ordning følger reglene i panteloven. Innskuddet på kontoen får rettsvern ved at tiltakshaver gir beskjed til banken om at DMF skal ha pant i kontoen. En viktig forutsetning er at tiltakshaver (pantsetter) ikke lenger har rådighet over pantet. Dette gjøres ved at banken får beskjed om at pantsetter mangler rådighet over pantet.

I tillegg til at DMF får pant i sperret konto, vil DMF normalt kreve at det etableres et grunnbeløp. Grunnbeløpet kan også etableres som bankgaranti. Bankgarantien kan bortfalle når innestående på den sperrede kontoen har nådd grunnbeløpet.

For ordninger med pant i sperret konto har DMF utarbeidet standarddokumenter som skal benyttes ved etablering av sikkerhetsstillelsen.

Det skal opprettes én fondskonto per uttak.

6.2 Bankgaranti i form av påkravsgaranti

En bankgaranti i form av påkravsgaranti er en bindende forpliktelse fra en bank eller annen finansinstitusjon om å betale et beløp til DMF.

Mange uttak av mineraler er langsiktige prosjekter som går over flere tiår. En påkravsgaranti innebærer at DMF kan kreve utbetaling direkte fra garantisten dersom vilkårene i garantien er oppfylt. Formålet er å sikre at midlene er tilgjengelige dersom tiltakshaver ikke oppfyller sine plikter til sikring, opprydding og istandsetting.

Ved bruk av bankgaranti må hele sikkerhetsbeløpet etableres fra det tidspunkt sikkerheten stilles. Det skjer ingen gradvis oppbygging av sikkerheten slik som ved fondsavsetning med pant i sperret konto. For bankgarantier har DMF utarbeidet standarddokumenter som normalt skal benyttes ved etablering av sikkerhetsstillelsen.

6.3 Konserngaranti i form av påkravsgaranti

DMF kan i noen tilfeller akseptere konserngaranti med påkravsgaranti som økonomisk sikkerhet.

Det forutsettes at det fremlegges en kredittvurdering av garantisten (normalt konsernspissen) foretatt av ett av følgende kredittvurderingsbyrå og med følgende kredittresultat eller bedre:

Byrå	Resultat
Bisnode	AA
Experian	Beste kredittverdighet
Kredittopplysningen.no	5

Ved vurderingen vil DMF i tillegg legge vekt på garantistens økonomiske bæreevne, konsernstruktur, garantiens innhold og risikoen for at garantien ikke kan gjøres gjeldende.

Ved tildeling av driftskonsesjon vil økonomisk sikkerhetsstillelse normalt være et vilkår i vedtaket. Driftskonsesjon gis for et konkret uttak, noe som innebærer at sikkerhetsstillelsen må vurderes for hvert enkelt uttak.

Konserngaranti kan ikke gis som en samlet garanti for alle uttak som inngår i et konsern. Sikkerhetens størrelse må fastsettes for hvert uttak.

6.4 Alternative sikkerhetsordninger

DMF kan vurdere forslag til alternative sikkerhetsordninger.

Forslaget må være godt begrunnet. En forutsetning for at DMF kan godkjenne andre sikkerhetsformer enn de som er omtalt ovenfor, er at sikkerheten ikke inngår i et konkursbo og at DMF har effektiv og direkte adgang til likvide midler dersom sikkerheten må gjøres gjeldende.

7. Oppbygging av økonomisk sikkerhet ved fondsavsetning

7.1 Avsetningsperiode

Den økonomiske sikkerheten i form av fondsavsetning med pant i sperret konto bygges opp gjennom årlige avsetninger i driftsperioden. Ved utforming av ordningen for økonomisk sikkerhetsstillelse har rentenivå og antall år stor betydning for hvor store årlige beløp som må avsettes for å oppnå sikkerhetens størrelse ved periodens slutt. Usikkerheten i kostnadsberegningene er større jo lengre tidshorisont sikkerheten bygges opp over.

DMF krever normalt at innbetalingsperioden er inntil 80 % av planlagt driftstid omregnet i hele år, men ikke lenger enn 20 år.

7.2 Årlige innskudd

Årlige innskudd til den økonomiske sikkerhetsstillelsen avhenger av totalbeløpets størrelse og planlagt driftstid. Uttakets kompleksitet kan også ha betydning for bestemmelse av innbetalingshastighet.

Årlige innskudd beregnes etterskuddsvis ut fra forrige års uttak av masse. Innbetaling for forrige års uttak av masse må være avsatt innen 1. februar etterfølgende år.

Dokumentasjon av innbetaling skal skje i forbindelse med årlig driftsrapportering til DMF.

Med forrige års uttak av masse menes in situ masse, inkludert gråberg og vrakmasser. Avdekkingsmasse inngår ikke i volumberegningen av uttatt masse.

Det er tidligere foreslått tre satser for årlig innbetaling for oppbygging av individuelle avsetninger:

- Høy sats: kr 4,00 per tonn årlig uttatt masse
- Mellomsats: kr 1,50 per tonn årlig uttatt masse
- Lav sats: kr 0,50 per tonn årlig uttatt masse

Erfaringer fra tidligere saker tilsier at en sats mellom kr 2,00 og kr 4,00 per tonn årlig uttak av fast fjell ofte vil være realistisk.

For uttak av løsmasser viser erfaringer at satsen normalt vil ligge i størrelsesorden mellom kr 1,00 og kr 3,00 per tonn årlig uttak.

7.3 Grunnbeløp

Ved fondsavsetning vil det normalt bli stilt krav om garanti for et grunnbeløp. Dette kravet gjelder både nye og igangværende virksomheter.

Grunnbeløpet er ment å dekke kostnader til nødvendige sikrings-, oppryddings- og istandsettingstiltak dersom tiltakshaver går konkurs kort tid etter at den økonomiske sikkerhetsstillelsen er etablert.

DMF krever normalt at grunnbeløpets størrelse skal være i størrelsesorden 20-30 % av den økonomiske sikkerhetsstillelsens totale størrelse, men ikke lavere enn kr. 200 000,- for uttak av løsmasser og kr 400 000,- for uttak av fast fjell.

Grunnbeløpets størrelse kan enten betales inn på sperret konto med pant til fordel til DMF, eller gis i form av bankgaranti.

8. Revisjon av sikkerhetsstillelsen

DMF krever at den økonomiske sikkerhetsstillelsen vurderes og revideres jevnlig. Blant annet skal det ved revisjon av driftsplanen vurderes om det er behov for å revidere den økonomiske sikkerhetsstillelsen. Enhver revisjon av driftsplanen skal godkjennes av DMF.

Hvis en virksomhet blir overdratt til ny eier, skal den økonomiske sikkerhetsstillelsen vurderes på nytt i forhold til ny tiltakshaver.

I utgangspunktet vil beregningen av sikkerhetsstillelsens størrelse ikke omfatte uforutsigbare hendelser, som for eksempel skred eller andre naturhendelser. Dersom slike hendelser inntreffer, må driftsplanen revideres og behovet for justering av sikkerhetsstillelsens størrelse vurderes.

Tiltakshaver skal jevnlig vurdere om den økonomiske sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til sikrings-, oppryddings- og istandsettingstiltak. DMF vil normalt legge til grunn at en slik vurdering foretas minst hvert femte år.

8.1 Prisjustering

Den økonomiske sikkerhetsstillelsen skal være tilstrekkelig til å dekke kostnadene ved nødvendige sikrings-, oppryddings- og istandsettingstiltak gjennom hele driftsperioden.

Kostnader knyttet til entreprenørtjenester, massehåndtering, transport, sikringstiltak og andre avslutningstiltak kan endre seg betydelig over tid. DMF vil derfor normalt vurdere behovet for prisjustering av den økonomiske sikkerhetsstillelsen.

DMF legger normalt til grunn at sikkerhetsstillelsen vurderes med hensyn til prisutviklingen minst hvert femte år. Ved vurderingen kan det blant annet legges vekt på utviklingen i konsumprisindeksen (KPI) eller andre relevante kostnadsindikatorer. Dersom prisutviklingen medfører at den økonomiske sikkerhetsstillelsen ikke lenger er tilstrekkelig til å dekke kostnadene ved nødvendige tiltak, kan DMF kreve at sikkerhetsstillelsen justeres.

9. Frigjøring av sikkerhetsstillelsen

Utførte tiltak skal dokumenteres av tiltakshaver og godkjennes av DMF før hele eller deler av sikkerhetsstillelsen kan frigis.

Frigivelse skjer ved at tiltakshaver sender søknad om reduksjon eller frigivelse av sikkerhetsstillelsen, inkludert eventuelle nye beregninger for videre avsetninger.

Ved avslutning av virksomheten skal tiltakshaver sende sluttrapport til DMF. DMF vil gjennomføre avslutningskontroll før hele eller deler av sikkerhetsstillelsen frigis. DMF vil frigi hele sikkerhetsstillelsen når tiltakshaver har oppfylt kravene til sikring, opprydding og istandsetting.

Dersom det etter avslutning av virksomheten viser seg å være behov for nye tiltak, kan DMF kreve at deler av sikkerhetsstillelsen opprettholdes eller at det stilles ny sikkerhet for slike tiltak.

Vedlegg 1

Forenklet behandling for fastsettelse av størrelse på den økonomiske sikkerhetsstillelsen

Dette dokumentet beskriver forenklet metode for fastsettelse av totalbeløp for økonomisk sikkerhetsstillelse for gjennomføring av sikrings- og oppryddingstiltak av mineraluttak i tilfelle konkurs eller tvangsavslutning av virksomheten. Forenklet metode skal kun benyttes for små til middels store uttak som har et begrenset uttaksvolum.

Forenklet metode for fastsettelse av den økonomiske sikkerhetsstillelsens størrelse er retningsgivende, og er foreslått som et tiltak for å forenkle beregningen av sikkerhetens størrelse.

Den forenklete vurderingen er basert på DMFs erfaringstall (med tillegg for eksterne- og uforutsette kostnader), samt noen få nøkkelparametere som årlig uttak, totalt uttak og gjennomsnittlig høydeforskjell i uttaket. Det skilles også mellom uttak av løsmasser (grus/sand/leire) og fast fjell (pukk/naturstein). Vurderingen er inndelt i to kategorier hvor den viktigste parameteren er det årlige uttaket av masser:

Kategori 1: Uttak av inntil 10 000 tonn/år og totalt uttak inntil 100 000 m³

Kategori 2: Uttak av 10 000 til 100 000 tonn/år og totalt uttak inntil 500 000 m³

Kategori 1: Uttak av inntil 10 000 tonn/år og totalt inntil 100 000 m³

For kategori 1 er det definert et standardbeløp som er vurdert å være tilfredsstillende for den økonomiske sikkerhetsstillelsen for uttak av henholdsvis løsmasser og uttak av fast fjell. Kategori 1 er kun gjeldende for de enkleste og mindre uttakene. Det kan være behov for en mer utførlig vurdering av beløpets størrelse dersom det er noen kompliserende faktorer i forhold til uttaket.

Klassifisering av uttak som faller inn under Kategori 1 er basert på årlig uttak, totalt uttak samt den gjennomsnittlige høydeforskjellen i uttaket. Grensen for gjennomsnittlig høydeforskjell i uttaket er større for uttak av fast fjell enn for løsmasser, og tilsvarer utsprengning av ca. 1 pall.

Kategori 1: Løsmasser:

Uttak: Inntil 10 000 tonn/år og totalt uttak inntil 100 000 m³ / 200 000 tonn Gjennomsnittlig høydeforskjell (topp-bunn): <10 m

Standardbeløp: kr 400 000,-

Beløpet ved uttak av fast fjell er høyere enn tilsvarende beløp for uttak av løsmasser, da sikrings- og oppryddingstiltak ved uttak av fast fjell normalt er mer krevende enn løsmasseuttak. Blant annet skyldes dette behov for sikring av skråninger som kan medføre en del rensk og sprengningsarbeider.

Kategori 1: Fast fjell:

Uttak: Inntil 10 000 tonn/år og totalt uttak inntil 100 000 m³ / 270 000 tonn Gjennomsnittlig høydeforskjell (topp-bunn): <15 m (tilsvarende 1 pallhøyde)

Standardbeløp: kr 800 000,-

Kategori 2: Uttak av 10 000-100 000 tonn/år og totalt inntil 500 000 m3

Forenklet beregning av sikkerhetens størrelse for uttak som klassifiseres i Kategori 2 er tilfredsstillende sikkerhet vurdert ut fra en fast pris pr. m² åpent areal. Sikkerhetsstillelsens størrelse vurderes som minimum å tilsvare standardbeløp som definert for uttak i Kategori 1.

Med åpent areal menes det areal som er avdekket, utdrevne arealer og områder hvor det pågår uttak og/eller annen driftsmessig aktivitet som medfører at område må istandsettes. Størrelsen på arealet skal fremkomme av driftsplanen og er normalt en uttaksetappe.

Klassifisering av uttak som faller inn under Kategori 2 er basert på årlig uttak, totalt uttak samt den gjennomsnittlige høydeforskjellen i uttaket. Grensen for gjennomsnittlig høydeforskjell i uttaket er større for uttak av fast fjell enn for løsmasser, og tilsvarer utsprenkning av ca. 2 pallhøyder.

Kategori 2: Løsmasser:

Uttak: 10 000 til 100 000 tonn/år og totalt uttak inntil 500 000 m³ / 1 000 000 tonn.

Gjennomsnittlig høydeforskjell (topp-bunn): <20 m

Beløp pr. åpent areal: **kr 15,-/m² (eks.mva).**

Minimumsbeløp: kr 400 000,-

Kategori 2: Fast fjell:

Uttak: 10 000 til 100 000 tonn/år og totalt uttak inntil 500 000 m³ / 1 350 000 tonn Gjennomsnittlig høydeforskjell (topp-bunn): <30 m (tilsvarende 2 pallhøyder) Beløp pr. åpent areal: **kr 35,-/m² (eks.mva).**

Minimumsbeløp: kr 800 000,-

Det kan være behov for en mer utførlig vurdering av beløpets størrelse dersom det er noen kompliserende faktorer i forhold til uttaket.

Oppsummering av forenklet metode, kategori 1 og 2

Kategori	Type uttak	Årlig uttak, opptil		Totalt uttak, opptil		Maks gj.snittlig høyde- forskjell	Standard beløp	Min. beløp	Beløp pr. åpent areal (eks. mva)
		tonn/år	m3/år	tonn	m3	m	kr	kr	kr/m3
1	Løsmasse	10 000		200 000	100 000	10	400 000		
	Fast fjell			270 000		15	800 000		
2	Løsmasse	100 000		1 000 000	500 000	20		400 000	15
	Fast fjell			1 350 000		30		800 000	35